

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Aalborg Universitet

Tabelrapport: Borgernes holdninger til klima, miljø og landbrug

Kongshøj, Kristian; Hedegaard, Troels Fage

Publication date:
2024

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Kongshøj, K., & Hedegaard, T. F. (2024). *Tabelrapport: Borgernes holdninger til klima, miljø og landbrug.*

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

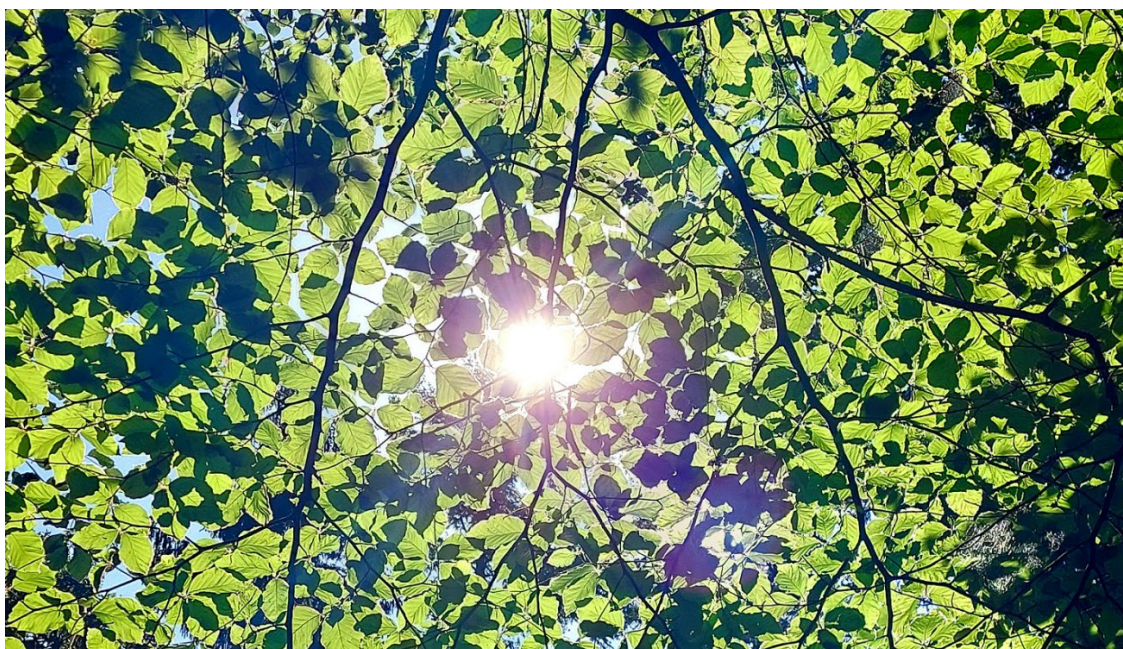
Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Tabelrapport: Borgernes holdninger til klima, miljø og landbrug

juni 2024

**Kristian Kongshøj og Troels Fage Hedegaard
Institut for Politik og Samfund, Aalborg Universitet**

Green Societies

Undersøgelsen

Spørgeskemaet er indsamlet som et led i projektet ”Human-nature relations and public legitimacy of sustainability policies”.

Projektansvarlig er Kristian Kongshøj i samarbejde med Troels Fage Hedegaard (begge Institut for Politik og Samfund, AAU), Pirkko Liisa Raudaskoski, Carolin Demuth (begge Institut for Kultur og Læring, AAU) og Charlotte Marie Bisgaard Klemmensen.

Projektet er finansieret af Det Humanistiske og Samfundsvidenskabelige Fakultet, AAU, som et ’seed project’ under fakultetets signaturprojekt Green Societies

Læs mere: <https://www.ssh.aau.dk/forskning/signaturer/green-societies>

Interviewperiode & dataindsamlingsmetode

Undersøgelsen er indsamlet af YouGov Danmark i perioden 24. april 2024 - 14. maj 2024. Undersøgelsen er gennemført blandt befolkningen i alderen 18+ år. Data er indsamlet så det udgør et repræsentativt udsnit af den danske befolkning med udgangspunkt i målgruppen. Undersøgelsen indeholder 3061 komplette respondenter, som er vist i rapporten. Alle data er vægtet på køn, alder, region og uddannelse.

Præsentationen af resultater på de følgende sider

Spørgeskemaet inkluderer en større gruppe spørgsmål med fokus på holdninger til klima, miljø, og landbrug, foruden blandt andet politisk tillid, partivalg, og forskellige sociale baggrundsvariable. I det følgende præsenteres deskriptiv statistik for et udvalg af spørgsmålene vedr. klima, miljø og landbrug (i form af simple fordelinger/frekvenser uden analyse af statistiske sammenhænge mellem variable)

Korte bemærkninger til resultaterne

Politiske emner og klimabekymring (figur 1 og 3)

- Borgerne prioriterer fortsat klima, miljø og grøn omstilling højt blandt de vigtigste politiske emner - sammen med sundhedsområdet og økonomiske spørgsmål, herunder priser og inflation. Forsvar og international sikkerhed er også vigtigt for borgerne.
- Cirka 70 pct. af borgerne er enten meget eller lidt bekymrede over klimaforandringerne.

Landbrug (figur 2)

- Snarere end konfliktlinje mellem to store grupper med modsatte holdninger, ser vi en stor gruppe borgere med ambivalente holdninger afhængig af det konkrete spørgsmål - som i det følgende:
- Der er bred opbakning til at der skal indføres co2-afgifter som i andre erhverv, ligesom kvælstofudledningerne skal reduceres og dyrevelfærden fremmes yderligere (også selvom dette måtte medføre højere priser).
- Omvendt er der lav opbakning til at politiske tiltag skal fremme en mere plantebaseret kost, der lægges vægt på individuel frihed i kostvaner, og flertallet mener også klart, at den almindelige dansker også fremover bør have råd til at spise kød til hverdag.
- Der er delte meninger om hvorvidt landbruget skal bidrage til at genoprette natur og biodiversitet ved at afgive arealer.
- Et stort flertal af borgerne mener, at landbruget har en særlig plads i dansk kultur, og et betragteligt mindretal mener, at landmændene bliver behandlet direkte uretfærdigt

Øvrige spørgsmål på området (figur 4):

- Flertallet mener, at klimaudfordringer er vor tids største problem – og mange borgere forventer en vanskeligere fremtid for de yngre og kommende generationer som følge af klimaforandringerne
- Omvendt er betragtelige mindretal i tvivl om nytten af dansk klimaindsats, er bekymrede for tab af arbejdspladser, og er enige i, at 'klimahysteriet er gået over gevind'
- Kun et mindretal er enige i, at problemerne kan håndteres med teknologiske løsninger og innovation uden ændringer i livsstil
- Omvendt er der delte meninger om hvorvidt man er personligt villig til at gå ned i materiel levestandard
- Bred opbakning til at fremme natur og biodiversitet vha. de nye 'nationalparker' med store, græssende dyr
- Danskernes historiske modstand er tippet til fordel for flest tilhængere af atomkraft, om end mange også er i tvivl eller angiver 'ved ikke'

Forskellige typer af klima- og miljøpolitik (figur 5)

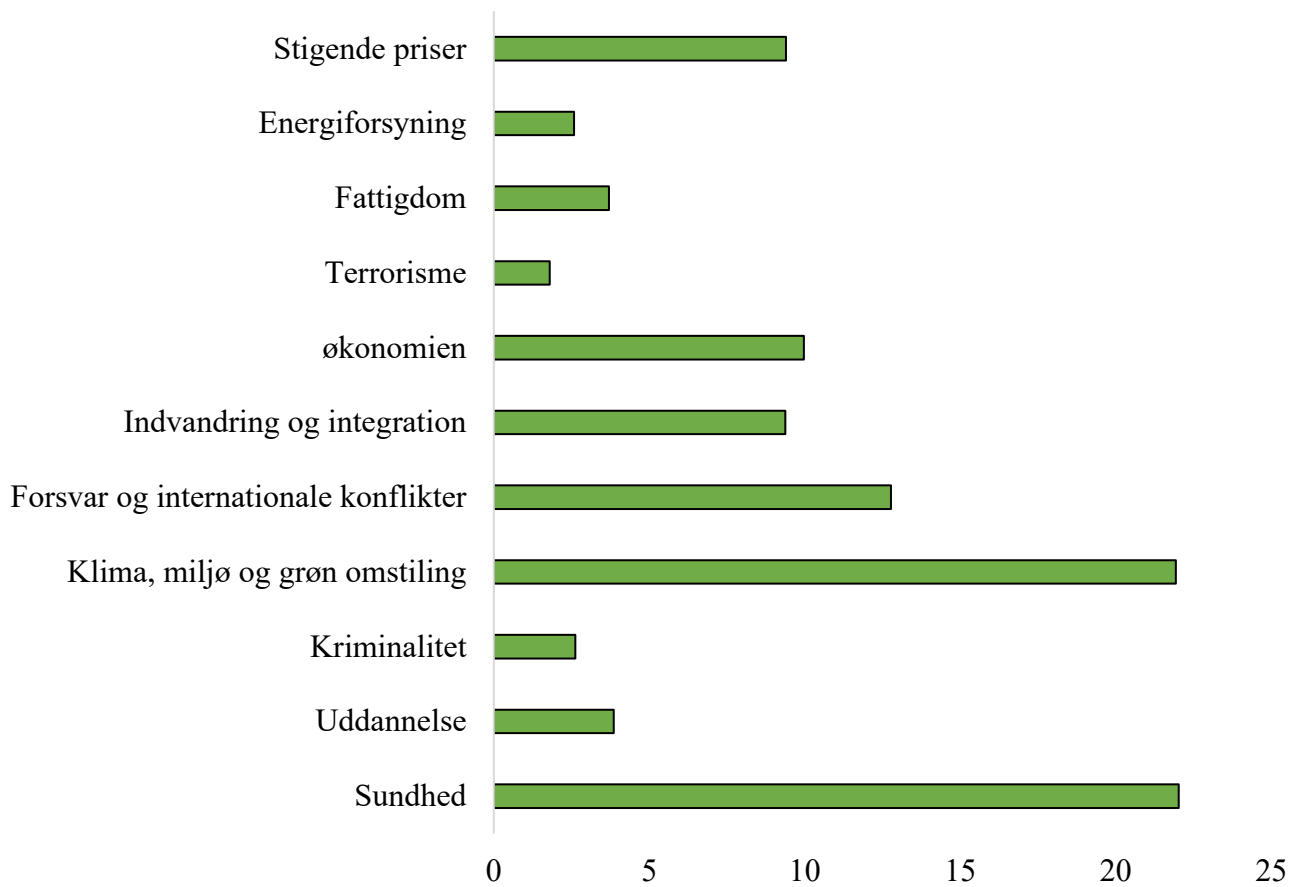
- De langt mest populære typer af politikker er de mindre radikale 'pull'-tiltag (støtte og tilskyndelse), såsom offentlig transport samt mindre spild og affald
- De lidt hårdere instrumenter, der klart indbefatter regulering og reducere af visse forbrugsmuligheder – afgifter, kvoter, eller forbud mod de mest belastende produkter og services – er langt mindre populære
- Omvendt er der nogen støtte til alle typer af tiltag, inklusive f.eks. forbud - alle politikinstrumenter ligger over et gns. på 5 på 0-10 skalaen

Økologiske værdier og opfattelser (New Ecological Paradigm¹) (figur 6)

- Borgerne udviser generelt stor opbakning til økologiske værdier og opfattelser: Jorden som et planetært økosystem med gensidigt afhængige livsformer og naturlige feedbackprocesser, hvilket indbefatter naturlige, planetære grænser for udnyttelsen af biosfæren. Overskridelsen af disse grænser kan true samfund og civilisation. Livet på Jorden bør ikke først og fremmest være underlagt menneskeligt konstruerede behov som resurser, der kan udnyttes, men har også selvstændig værdi og ret til at udfolde sig.
- De forskellige indikationer på begrænset opbakning til nogle af de mere ambitiøse tiltag på de øvrige spørgsmål kan afspejle en lang række øvrige kendte faktorer i holdningsdannelsen som kan fremtræde som barrierer for bæredygtighed; Personlig autonomi, levestandard og beskæftigelse, fordeling og retfærdighed, øvrige (ideologiske) værdier, tillid til beslutningstagerne, kollektive handlingsproblemer, mm. Det kan også afspejle et fortsat uudnyttet potentiale for politiske aktører i at knytte økologiske værdier og opfattelser sammen med mere ambitiøse politiske tiltag.

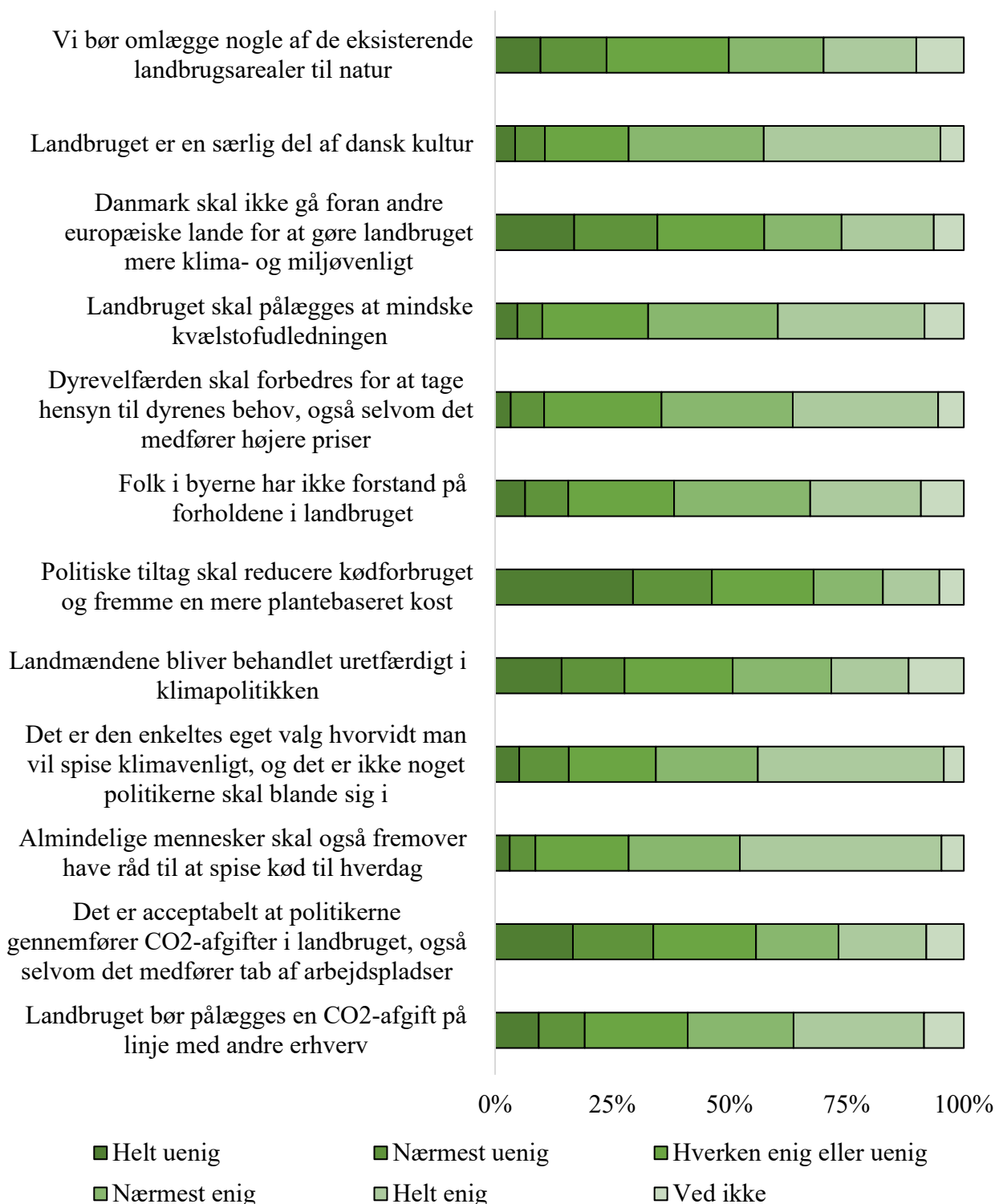
¹ Dette er en oversættelse af et batteri af spørgsmål, der i lang række internationale undersøgelser er blevet anvendt til at måle tilslutning til økologiske værdier lige siden 1970erne, kendt som det såkaldte 'New Ecological Paradigm' (NEP). Se f.eks: Dietz, Fitzgerald & Schwom (2005), "Environmental values", *Annual Review of Environment and Resources* 30; Hawcroft & Milfont (2010), "The use (and abuse) of the new environmental paradigm scale over the last 30 years: A meta-analysis", *Journal of Environmental Psychology* 30; Lou, Li & Zhu (2022), "A meta-analysis of temporal shifts in environmental concern between 1994 and 2017: An examination of the new environmental paradigm" *Anthropocene* 38,

Figur 1: Det vigtigste politiske emne. Procentdel der har valgt det som førsteprioritet

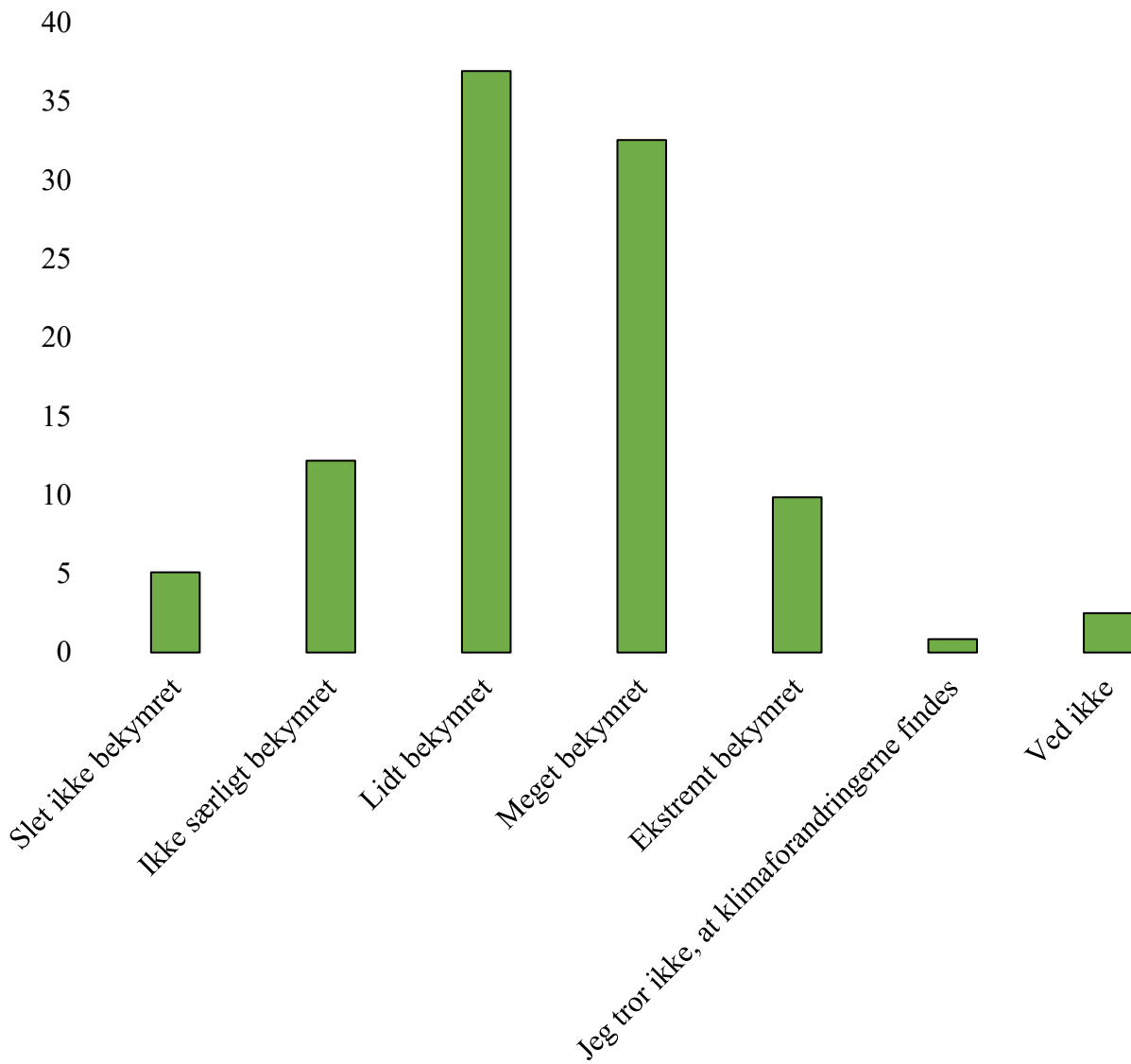
Note: Antal respondenter 3061. Kategorierne var defineret på forhånd.

Figur 2: Holdninger til klima og landbrug. Procent

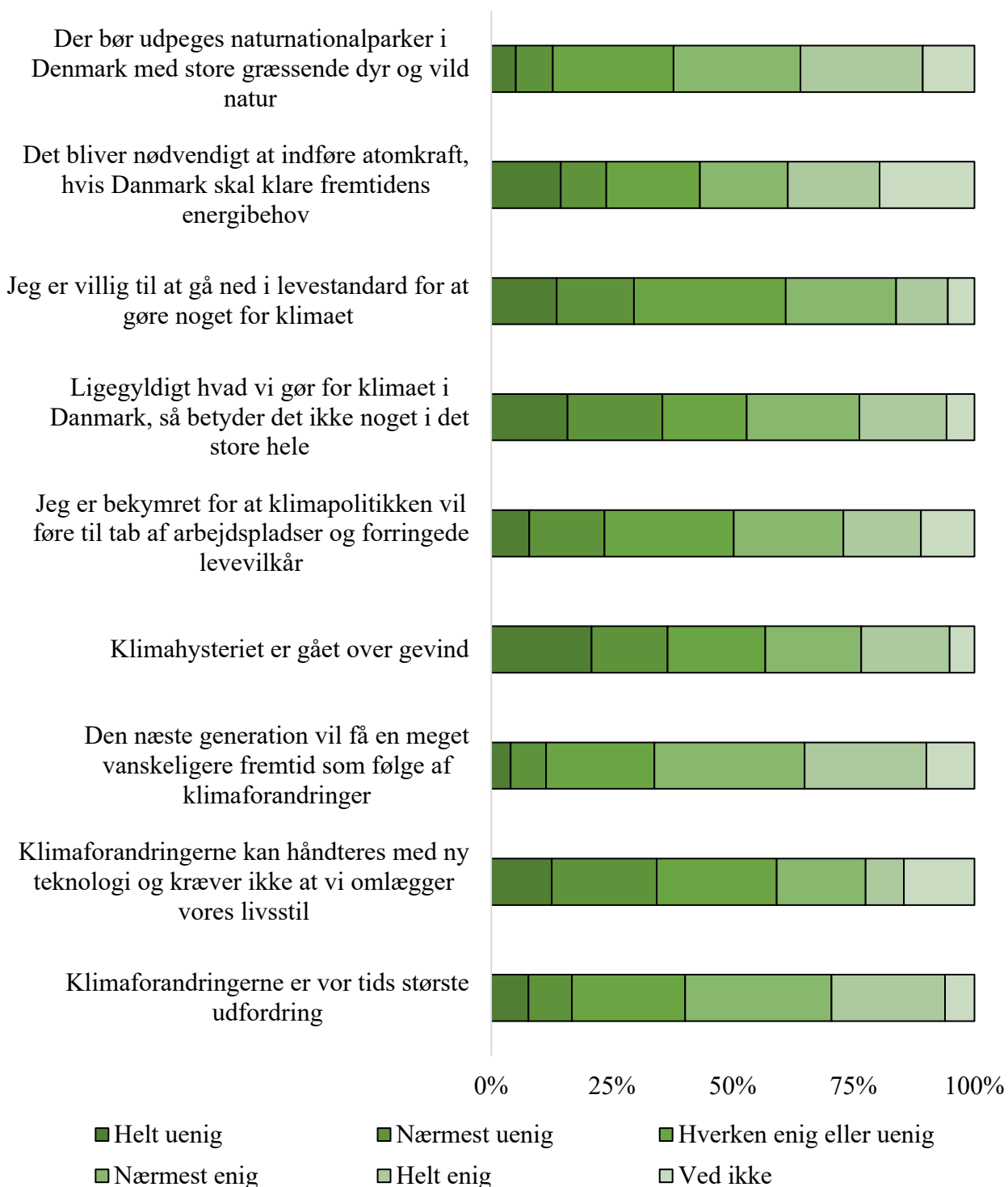
Noter: Antal respondenter 3061. Spørgsmål ”Der er i øjeblikket debat om landbrugets rolle i natur-, miljø- og klimapolitikken, og hvorvidt vi i højere grad skal regulere erhvervet ud fra sådanne hensyn. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn”.

Figur 3: Hvor bekymret er du generelt over klimaforandringerne? Procent

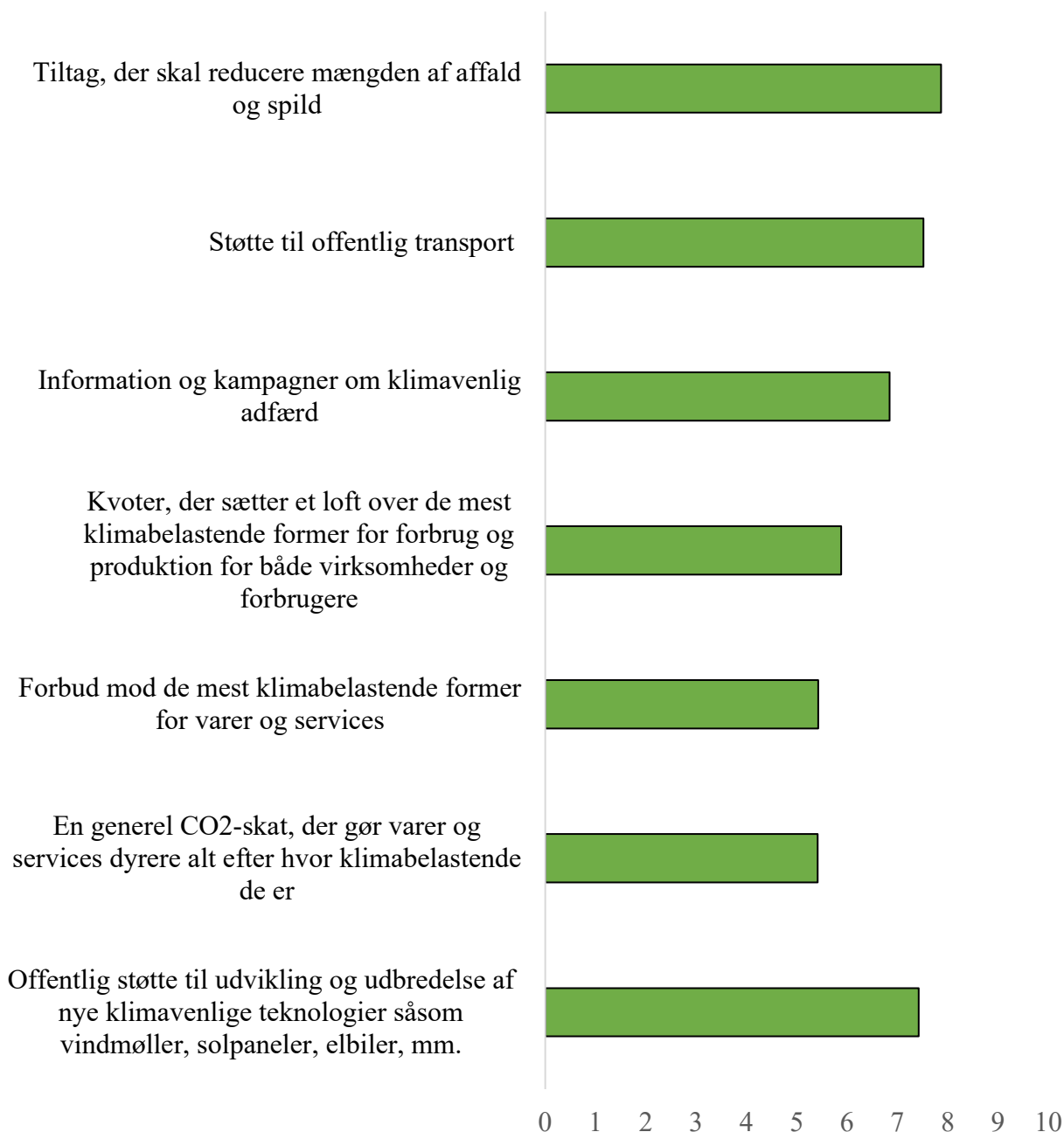
Note: Antal respondenter 3061. Spørgsmål ”Hvor bekymret er du generelt over klimaforandringerne?”

Figur 4: Holdninger til miljø- og klima-politik. Procent

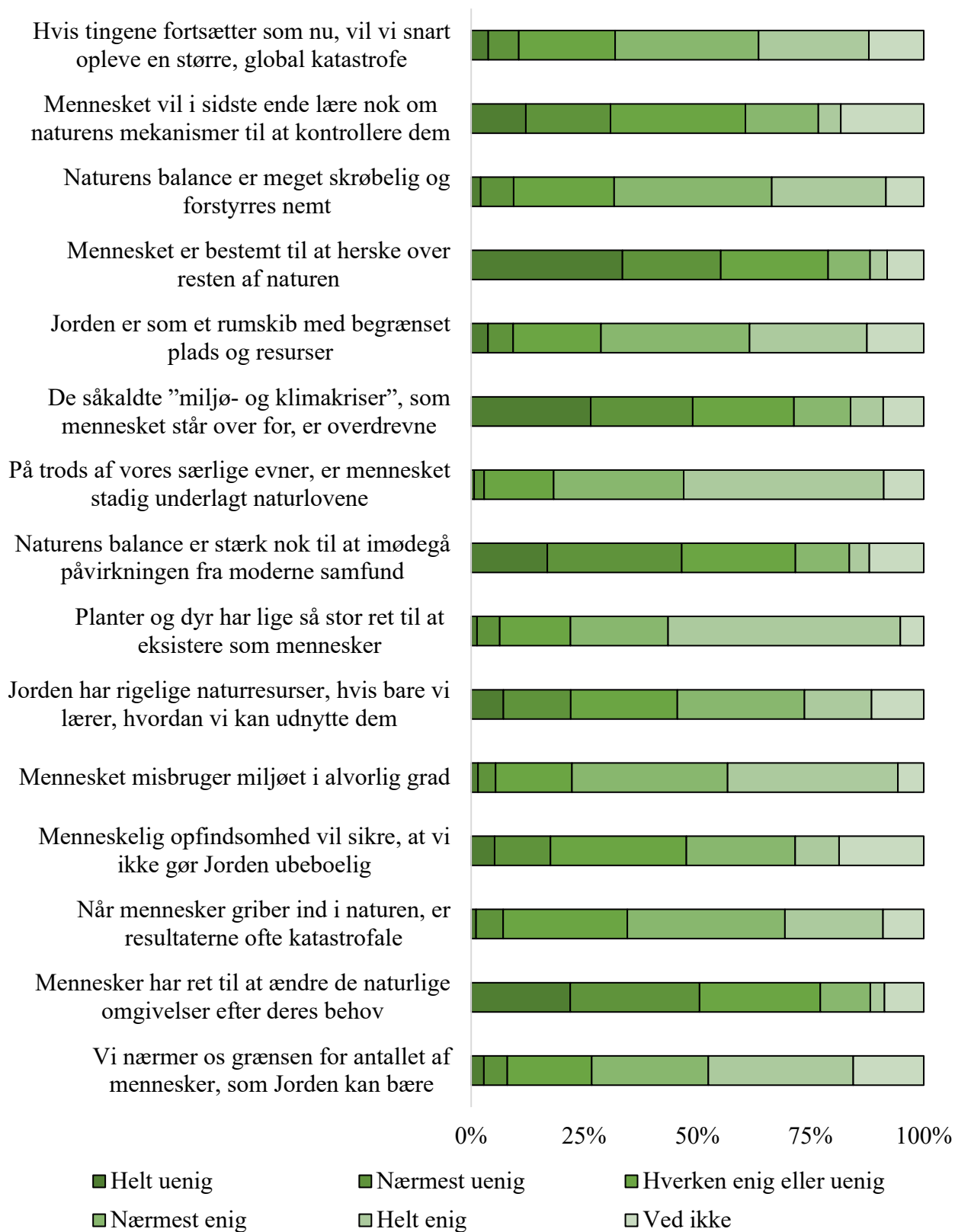
Noter: Antal respondenter 3061. Spørgsmål: ”I debatten om klima og miljø er der mange forskellige meninger og holdninger. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?”.

Figur 5: Holdninger til klima- og miljøpolitikker. Gennemsnit fra 0-10

Note: Respondenter 3061. Spørgsmål: ”Der diskuteres mange forskellige politiske tiltag til at bekæmpe klimaforandringer. Nedenfor har vi samlet nogle af de forskellige løsninger. Du bedes vurdere hvorvidt du bakker op eller ej om de forskellige løsninger på en skala fra 0-10, hvor 0 betyder, bakker slet ikke op om tiltaget og 10 betyder bakker fuldt op om tiltaget”.

Figur 6: Økologiske værdier. Procent

Note: Respondenter 3061. "Hvor enig er du i følgende udsagn?"